

W&W Biogroenten

Groenten openlucht 2025 – Regio West-Vlaanderen

1. Seizoen 2025 opnieuw warmer en droger

Het **voorjaar** in 2025 was in groot contrast met deze in 2024, **zeer droog en zonnig**.¹ De gemiddelde regionale neerslaghoeveelheden in ons land lagen overal ruim onder de normale waarden. De gemiddelde neerslaghoeveelheid in Ukkel tijdens de lente van 2025 (54,4 mm) bereikte een laagterecord voor de huidige referentieperiode 1991-2020. De temperatuur bereikte in het voorjaar een hoger gemiddelde dan normaal, ongeveer 1°C warmer.

We kregen vervolgens ook een **zeer droge en warme zomer**. Tot 31 augustus hielden we het droogterecord aan sinds 1991 en de 2de droogste sinds 1892. Regio West-Vlaanderen behoorde bovendien tot de meest droge gebieden in het land. De maximum- en minimumtemperatuur tijdens de zomer gemeten in Ukkel lag gemiddeld respectievelijk 1,8°C en 0,8 °C hoger dan de normale waarde. Er werden ook twee officiële hittegolven geregistreerd in Ukkel: van 28 juni t.e.m. 2 juli en van 10 augustus t.e.m. 15 augustus.² In beide seizoenen, lente en zomer, scheen de zon ook meer uren dan gemiddeld.

De opwarmingstrend van gemiddeld bijna 1°C warmer dan normaal hield ook in de **herfst** van 2025 aan. Qua neerslag bleef het in september nog droger dan gemiddeld, maar gelukkig viel er in oktober en november wel meer regen dan gemiddeld.³

Het warme en droge weer kenmerkte ook de plaagdruk in 2025. De eerste belangrijke plaag bij de start van teeltseizoen in openlucht groenten was **bladluis**. In de zomer namen vooral **trips**, **aardvlo** en **wittevlieg** sterk toe. Ook enkele schadelijke wantsen werden vaker waargenomen. De warme nazomer zorgde tenslotte voor een hoge druk van **roest in prei** en gunstige omstandigheden voor de laatste generatie **wortel- en seldervlieg**. Voor de bonen- en uienvlieg realiseerden we dit seizoen een verbeterde monitoring.

¹ Klimatologisch jaaroverzicht Jaar 2025. Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI), 2025.
<https://www.meteo.be/nl/klimaat/klimaat-van-belgie/klimatologisch-overzicht/2025/lente><https://www.meteo.be/nl/klimaat/klimaat-van-belgie/klimatologisch-overzicht/2025/zomer>

² <https://www.meteo.be/nl/klimaat/klimaat-van-belgie/klimatologisch-overzicht/2025/zomer>

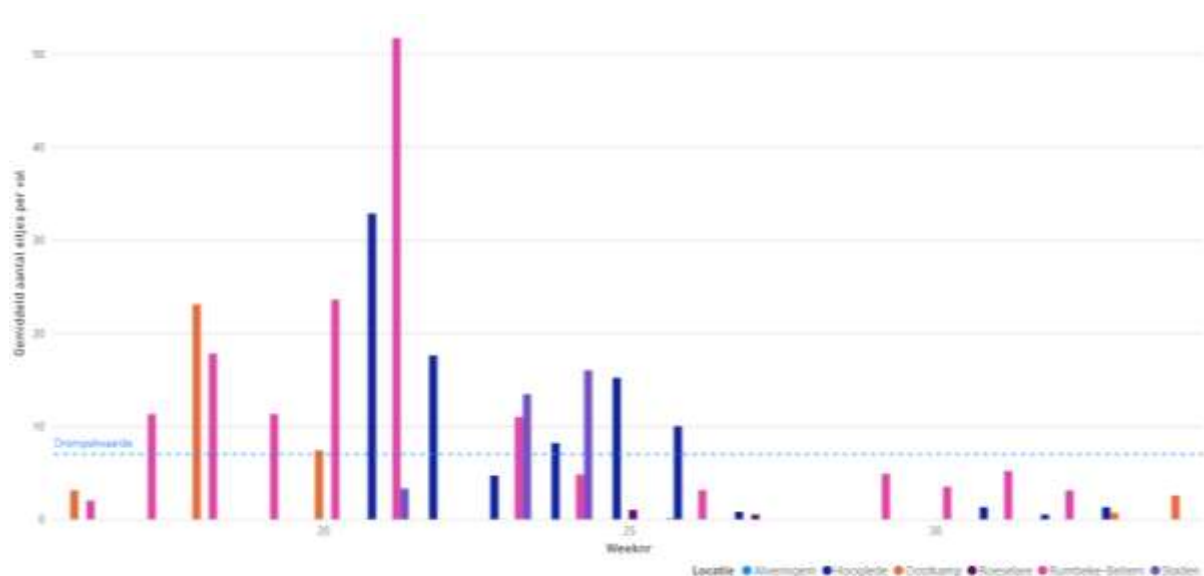
³ <https://www.meteo.be/nl/klimaat/klimaat-van-belgie/klimatologisch-overzicht/2025/herfst>

2. Waarnemingen in kolen

2.1. KOOLVLIEG

De **eileg** door de koolvlieg (*Delia radicum*) monitoren we met behulp van eilegvallen gedurende de eerste vijf weken na planten. We leggen per perceel vallen rond 10 planten en tellen wekelijks het aantal afgelegde eitjes in de viltkragen. Richtlijnen door het Zwitsers instituut Agroscope⁴ stellen een **drempelwaarde** van 7 eitjes per val.

Figuur 1 geeft de getelde aantallen eitjes weer per week op de koolpercelen die we in West-Vlaanderen opvolgden. De waarnemingen zijn gestart in de eerste week van april in een bloemkoolteelt onder tunnel. Op dat moment zagen we nog geen eitjes. Vanaf week 16, van 14 tot 18 april, registreerden we eileg van de **eerste vlucht**. Op het vroege perceel in Oostkamp en op het proefbedrijf in Beitem telden we resp. gemiddeld 3 en 2 eitjes per plant. In de weken nadien steeg de druk op veel plaatsen tot boven de schadedrempel. In Oostkamp met vroege plantingen, bereikte de eileg eind april een piek met 23 eitjes per val. In de bloemkool in Beitem (plantdatum 9 april) viel de piek later, in tweede helft mei (week 21). In Hooglede waren de bloemkool plantingen in april afgedekt met Howicover. Bij de eerste monitoring op 20 mei met viltten koolkragen rond enkele niet-afgedekte planten telden we gemiddeld meer dan 30 eitjes per val. In de spruitkool in Staden (plantdatum 10 mei) steeg de eileg in de weken na planten tot een piek van 16 eitjes per plant op 11 juni.

Figuur 1. Verloop van de gemiddelde eileg per plant door koolvlieg op biologische koolpercelen in West-Vlaanderen (Staden, Roeselare, Oostkamp, Hooglede en Veurne) met verschillende plantdata en een monitorperiode van de eerste vijf weken na planten in 2025

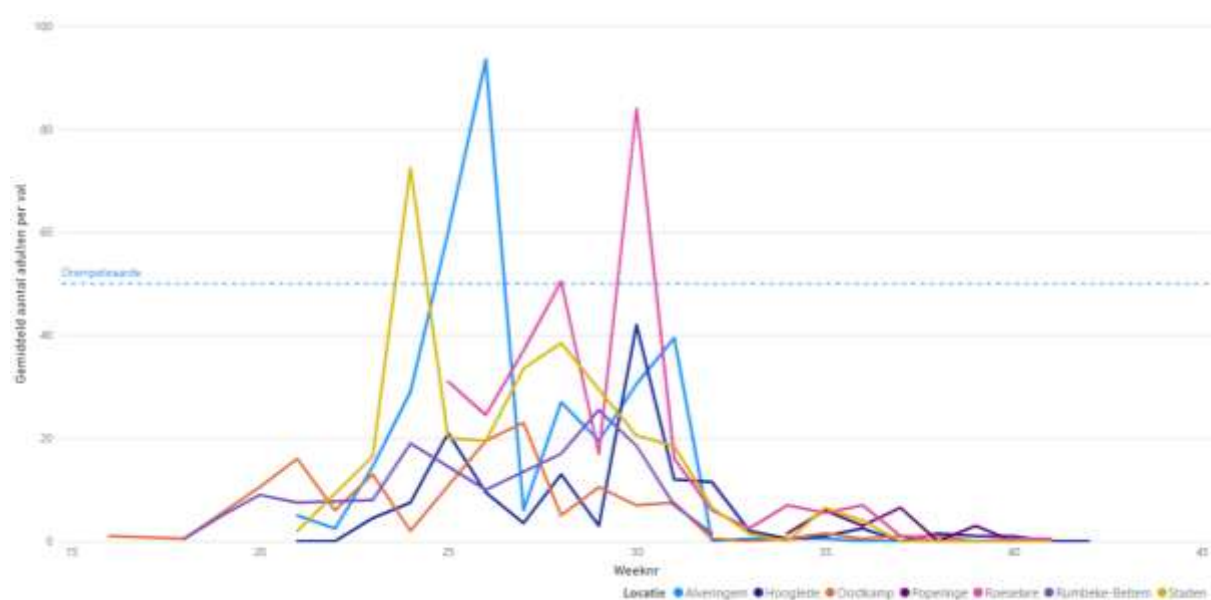
⁴ Sauer, C. et Fischer, S. (2013). Seuils de tolérance en cultures maraîchères. Première partie / Brassicacées. Extension Gemüsebau, Agroscope, 3p.
<https://link.ira.agroscope.ch/fr-CH/publication/31693>

Tot eind juni registreerden we in bloemkool geplant 2e helft mei of begin juni eilegactiviteit. De eileg in juni kan mogelijk al de start van de tweede generatie zijn.

De verdere monitoring tijdens de **tweede vlucht** in de zomer gebeurde slechts op één of twee percelen per week. De aantallen eitjes die we in juli en augustus telden, bleven op alle opgevolgde percelen (drie locaties) onder de schadedrempel.

2.2. KOOLMOT

Koolmotten (*Plutella xylostella*) vangen we met **feromoonvallen** van april tot eind september. De wekelijkse vangsten zijn weergegeven in Figuur 2. Naast het monitoren van de vluchten wordt het gewas ook gescout op aanwezigheid van rupsen.

Figuur 2. Verloop van de koolmot vangsten per week in feromoonvallen op biologische koolpercelen op 7 locaties in West-Vlaanderen in 2025.

De **eerste vlucht** van koolmot is afkomstig van migratiestromen uit Zuidelijke gebieden. Deze immigrant koolmotten brengen nadien nog twee generaties voort met een generatieduur van ongeveer één maand. Eind april vingen we in de feromoonvallen de eerste individuen en vanaf half mei begonnen de koolmotvangsten toe te nemen.

Op een vroeg geplant perceel kolen in Oostkamp waar we op 20 mei gemiddeld 16 motjes per val telden, namen we de week nadien jonge rupsen waar. Op andere percelen waren de vangsten lager en waren geen rupsen aanwezig.

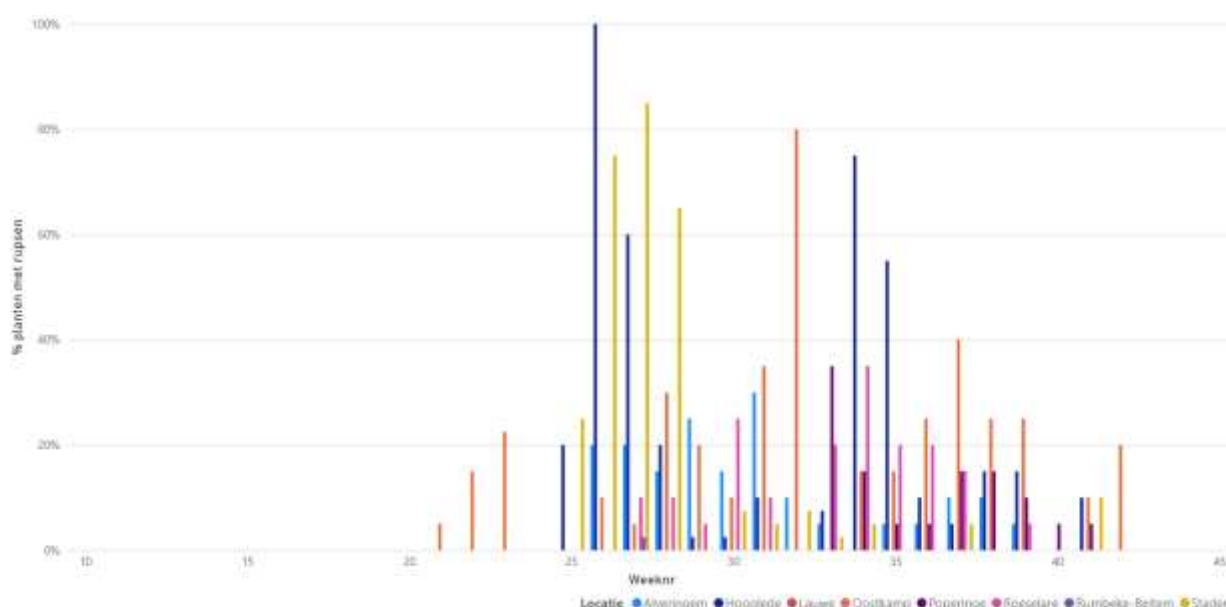
In juni (week 23 tot 26) nam het aantal gevangen koolmotten in de vallen overal toe. De hoogste vangsten telden we in Staden op 11 juni (gemiddeld 73 per val) en in Alveringem op 24 juni (gemiddeld 94 per val). De timing van deze eerste vluchtpieken komt overeen met

2024. De adulte pieken wijzen op parings- en eileg activiteit. Hierop volgend zagen we in de tweede helft van juni grote aantallen **rupsen** in de koolteelten, o.a. in bloemkool, broccoli en spruitkool. Ook rupsen van koolwitjes werden toen waargenomen.

Begin juli zagen we veel poppen van koolmot op de planten. De nieuwe adulten die hieruit ontluiken, zagen we in de vangsttoename in de tweede week van juli. Deze **tweede vlucht** bereikte op een aantal percelen nog een piek omstreeks eind juli. De gemiddelde vangsten in deze periode lagen tussen 3 tot 84 koolmotjes per val. In het vangstverloop op één perceel zien we tussen twee vluchtpieken een tijdsduur van ongeveer 3 à 4 weken. In juli zagen we daarnaast een sterke vliegactiviteit van **koolwitjes** en **gamma-uil**.

Vanaf augustus daalden de vangsten overal sterk en de aantallen bleven de rest van het seizoen lager dan 10 motjes per val. Op enkele percelen zagen we jonge koolmotrupsen, maar de druk hiervan was eerder laag. Een duidelijk optreden van de derde vlucht registreerden we niet. Zoals elk jaar zorgt parasitering door sluipwespen voor een reductie van de populatie.

Figuur 2 geeft het verloop van het bezettingspercentage van de planten met rupsen. De druk in augustus en september betreft vooral rupsen van koolwitjes en kooluil. Koolwitjes zien we vaak onder wild/duivennet. In principe kunnen ze niet door het net maar doordat ze dagactief zijn, geraken ze er bij teeltwerkzaamheden vaak onder. De **kooluil** (nachtvlinder) hou je met wildnet wel goed uit gewas. In augustus vingen we enkele exemplaren in feromoonvallen. De vangstaantallen staan echter niet in verhouding tot het risico op schade. De kooluil legt eieren in pakketjes en de jonge rupsen verspreiden zich over meerdere planten naarmate ze ouder worden. Eén oudere rups kan een kool onverkoopbaar maken.

Figuur 3. Gemiddeld percentage planten bezet met rupsen, waargenomen op 8 locaties met bio koolteelten in West-Vlaanderen gedurende het teeltseizoen in 2025.

2.3. MELIGE KOOLLUIS

De aanwezigheid van melige koolluis (*Brevicoryne brassicae*) wordt visueel gescout op 20 planten per perceel. Door de droogte in voorjaar en zomer en het warme najaar was de bladluisdruk in kolen algemeen hoger dan in 2024.

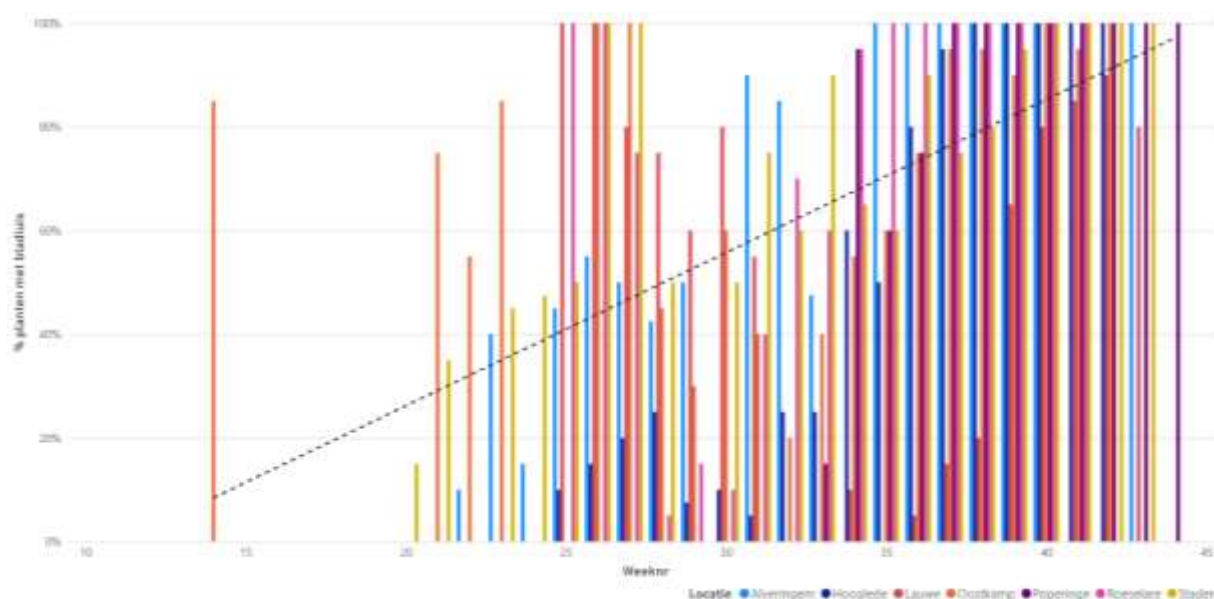
Al begin april namen we bij de eerste waarnemingen op koolplanten bladluizen waar (Figuur 4). In **mei** zagen we **melige koolluis** toenemen op jonge koolplanten. Op dat moment actief waren vooral sluipwespen en lieveheersbeestjes actief als natuurlijke bestrijders. Andere predators zoals zweefvliegen waren nog aan het opbouwen. Tegen eind mei was melige koolluis is op alle koolpercelen aanwezig, ook op kolen onder klimaatnet. De hoogste bezetting zagen we op **spruitkool**. In juni breidde de populatie sterk uit op de meeste percelen.

Natuurlijke bestrijders waren niet op alle percelen even sterk aanwezig maar algemeen zagen we veel sluipwespen en geparasiteerde bladluizen (mummies), lieveheersbeestjes en zweefvliegen. Ook gaasvliegertjes en larven van roofgalmug werden vanaf juni gespot.

In **juli** waren de koolluis populaties op veel percelen licht dalend of bleef die stabiel tot de eerste week van augustus. We zagen enerzijds minder gevleugelde bladluizen waardoor er minder migratie was in het gewas. Anderzijds waren er veel natuurlijke vijanden actief die zorgden dat kolonies werden opgeruimd of niet explosief toenamen. De **groene perzikluis** was slechts beperkt aanwezig.

Tweede helft **augustus** flakkerden de kolonies melige koolluis op sommige percelen terug op. Verschillende natuurlijke bestrijders waren evenwel nog goed actief, met name larven van gaasvlieg, zweefvlieg en roofgalmug. De droogte bleef echter tot in september in het voordeel spelen van de bladluizen. Op niet geïrrigeerde koolpercelen was de druk duidelijk hoger met risico op schade.

Ondanks enkele regenbuien in **september**, bleef de bladluisdruk op veel percelen toenemen. We zagen meer planten met grotere kolonies melige koolluis en ook meer kolonies van groene perzikluis. Vanaf oktober nam het risico op ontwikkeling van **roetdauwschimmels** toe en ook rechtstreekse schade door bladluizen op de spruiten. Daarenboven nam ook de activiteit van zweefvliegen af als belangrijke luispredator. Aphidoletes galmuggen en sluipwespen bleven nog iets langer, tot eind oktober, actief.

Figuur 4. Gemiddeld percentage planten bezet met bladluis waargenomen op 7 biologische koolpercelen in West-Vlaanderen gedurende het teeltseizoen in 2025.

2.4. KOOLWITTEVLIEG

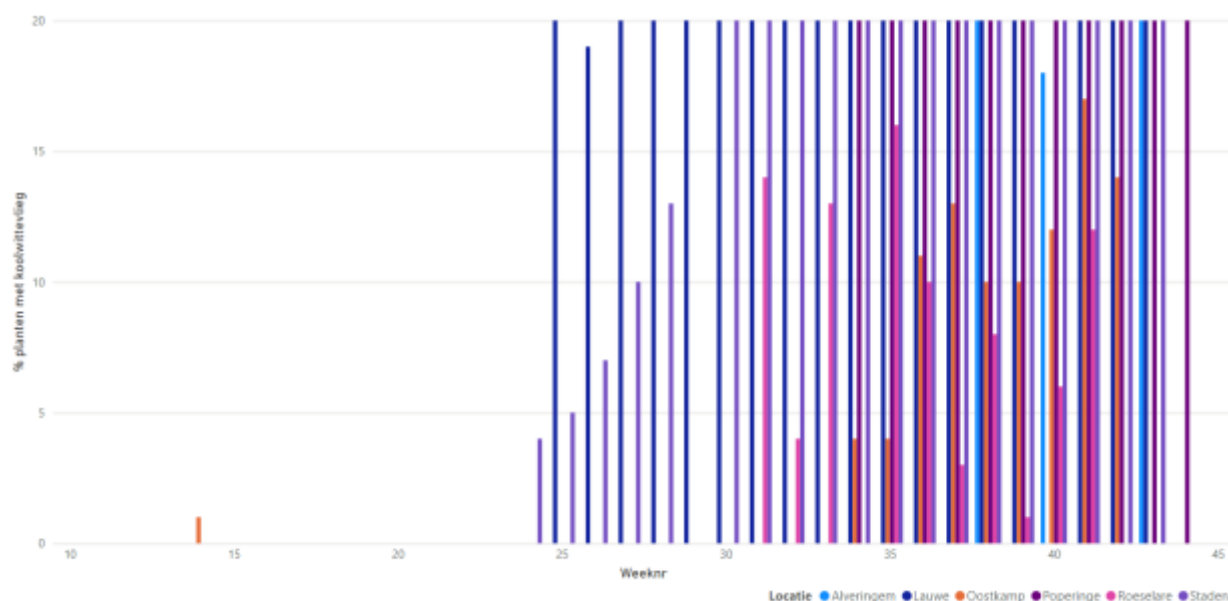
Bij de gewasscouting tellen we ook de aanwezigheid van koolwittevlies (*Aleyrodes proletella*) in ei-, larve- of popstadium. Figuur 5 geeft het verloop weer van de gemiddelde bezettingsgraad met koolwittevlies (verschillende stadia) op de planten.

Het warme voorjaar in 2025 zorgde voor een **vroege populatieopbouw** vanaf eind juni. In juli, augustus en september volgden de generaties elkaar snel op. Op vroege plantingen was de druk algemeen hoger. Eind juli waren op de meeste spruitkool percelen alle planten bezet met koolwittevlies in verschillende stadia. Deze situatie bleef aanhouden met nog een sterke toename van de aantallen in augustus. Ook op andere koolgewassen zoals bloemkool, Romanesco en spitskool zagen we een toename.

De parasiteringsactiviteit door **Encarsia sluipwespen** is niet makkelijk waar te nemen met het blote oog. Geparasiteerde nimfen zijn donker gekleurd maar in het veld blijkt het moeilijk ze te onderscheiden van niet geparasiteerde. Data over parasiteringsgraad worden verzameld in het VLAIO-traject BREVAL.

In september nam ook het risico op de vorming van **roetdauwschimmels** toe. Deze schimmels groeien op de honingdauw die de nimfen en adulten uitscheiden. De hogere luchtvochtigheid, meer dauw op de gewassen en de afnemende activiteit van natuurlijke vijanden die honingdauw nuttigen zijn de omstandigheden die roetdauw bevorderen.

Op sommige percelen was de **druk bijzonder hoog in het najaar**. Naar het einde van oktober telden we minder eitjes. Maar de volwassen vliegen die overwinteren, bleven nog massaal aanwezig tot in de winter.

Figuur 5. Gemiddeld percentage planten bezet met koolwittevlieg op 6 biologische koolpercelen in West-Vlaanderen gedurende het teeltseizoen in 2025.

2.5. ANDERE KOOLPLAGEN

Aardvlooien volgen we op binnen het VLAIO-traject “Systeemgerichte aanpak van aardvlooien”. Vanaf half april vingen we **adulten** op vangplaten. In de weken nadien nam hun activiteit sterk toe onder invloed van de stijgende temperaturen. De overwinterde volwassen kevers migreren in het voorjaar naar nieuwe gezaaide en geplante percelen waar ze zich voeden met de bovengrondse delen van koolgewassen. Ook in mei en de zomer blijven de condities gunstig voor een sterke activiteit van hoge aantallen aardvlooien.

Vanaf eind mei vonden we **larven** op een proefperceel met raapstelen en paksoi. Deze richten geen noemenswaardige schade aan de gewassen. Het zijn de nieuw ontluikende kevers die ook later in de zomer tot in het najaar voor vraatschade zorgen aan alle koolsoorten. Eind juni was er een lichte daling in de aantallen maar de kevers van de nieuwe generatie nemen het naadloos over van de overwinterde populatie.

Van juli tot september kunnen de nieuwe kevers ook nog migreren naar nieuwe, jonge plantingen of kiemplanten van gezaaide gewassen zoals koolzaad. Tot september bleven zowel de gestreepte als blauwe (zwarte) aardvlooien actief en veroorzaken vraatschade aan verschillende koolgewassen waaronder ook spruiten. Naast de vraatschade zijn de aangevreten plekken ook invalspoorten voor ziekten.

Vanaf tweede helft september daalde hun activiteit. In oktober namen we ze nog waar maar vertoonden ze nog weinig vraatactiviteit.

Bastaardrupsen, de larven van de **knollebladwesp**, kunnen in sommige jaren een belangrijke plaag zijn in bepaalde koolgewassen, met name paksoi en Chinese kool.

Omstreeks half mei 2025 vingen we enkele adulten op vangplaten van twee locaties. De druk bleef echter de rest van het seizoen laag en op al onze waarnemingspercelen werd slechts één bastaardrups waargenomen.

3. Waarnemingen in wortelen en knolselder

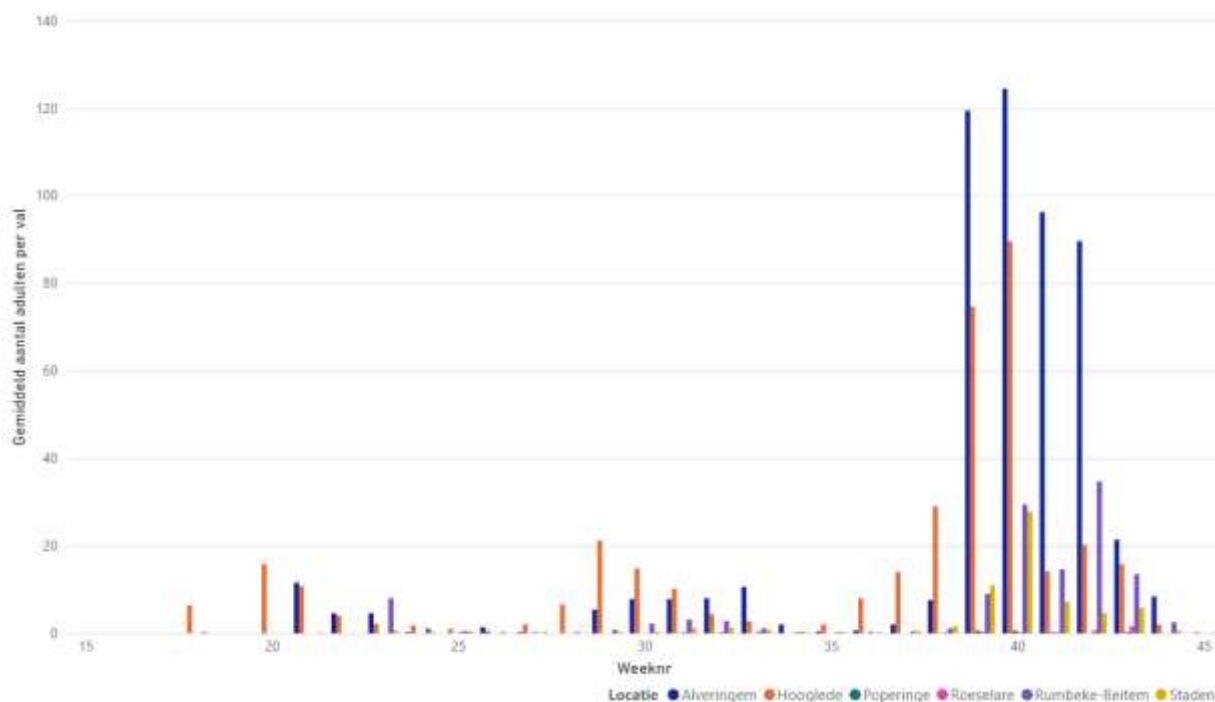
3.1. WORTELVLIEG (PSILA ROSAE)

In 2025 monitorden we de wortelvlieg opnieuw op zeven percelen in West-Vlaanderen, drie met wortelen en vier met knolselder. Per perceel staan telkens vijf vallen met oranje lijmplaten. De monitorperiode loopt globaal van mei tot oktober en is per perceel afhankelijk van zaai- of plantdatum en oogstdatum. De wekelijkse vangstdata over deze periode in 2025 zijn weergegeven in Figuur 6.

De wortelvlieg brengt drie generaties voort in onze regio's. Bij de eerste en tweede vlucht waren de vangsten dit jaar niet bijzonder hoog. De derde vlucht daarentegen liet piekvangsten zien tot meer dan 100 wortelvliegen per val in september en oktober.

Eind april signaleerden we de **eerste vlucht**. Op een perceel vroeg geplante knolselder telden we toen gemiddeld meer dan 3 vliegen per plaat per week. Op de later geplante percelen konden we de eerste vlucht pas eind mei waarnemen. De piekaantallen lager er wel meteen hoger. Op twee percelen bereikten we gemiddeld iets meer dan 10 wortelvliegen/val. De vliegactiviteit hield nog aan in de eerste twee weken van juni maar met lagere aantallen van gemiddeld 4 tot 8 vliegen/val/week. Op de andere gemonitorde percelen was de druk lager, maar vingen we ook minimum 1 vlieg per val per week.

Waar begin mei al de eerste vlucht werd vastgesteld, zagen we in de tweede week van juli terug een toename van wortelvliegen op de vangplaten. Daar startte de **tweede vlucht**. Op de andere twee knolselder velden met hoge druk telden we op 23 juli hoge vangsten van gemiddeld 5 en 21 wortelvliegen per val. In de volgende twee weken bleven we veel wortelvliegen vangen (meer dan 4 per val) op de drie knolselder percelen. Ook op andere locaties zagen we eind juli – begin augustus eenzelfde trend in het vangstverloop maar met lagere aantallen.

Figuur 6. Verloop van de wekelijkse vangsten van wortelvlieg op 7 biologische percelen wortelen of knolselder in West-Vlaanderen, van 29 april tot 7 november 2025

Op één perceel knolselder kondigde de start van de **derde vlucht** zich begin september aan met gemiddeld 8 vliegen per val. Op de andere percelen waren de aantallen nog laag. Op het knolselder veld in Hooghelede stegen de vangsten verder tot resp. gemiddeld 14 en 29 wortelvliegen per val op 9 en 15 september. In week 39 en 40 (**eind september – begin oktober**) bereiken we de **hoogste vangsten** van het seizoen met gemiddelden van 28 tot 124 per val. Op meer dan de helft van de opgevolgde percelen in West-Vlaanderen was de derde vlucht sterk actief. De omstandigheden in de namiddag en avond waren in deze periode zeer gunstig zijn voor vliegactiviteit: zachte temperatuur, droog en weinig wind.

De derde vlucht bleef ook in oktober nog actief met gemiddelde vangsten van 5 tot 90 wortelvliegen per val op de percelen met een aanwezige populatie. Net zoals de voorbije jaren namen de vangsten op de percelen met hoge druk pas af vanaf eind oktober. Op percelen met zo'n hoge vangsten raadden we aan om voor begin oktober te oogsten. Hoe later gerooid wordt, hoe meer risico op schade aan de wortelen of knolselder.

3.2. SELDERVLIEG

De seldervlieg kent maar **twee generaties**, één in het voorjaar en één in het najaar.

Half mei werden in regio Antwerpen enkele seldervliegen gesignaleerd op vangplaten en was de **eerste schade** te zien op bladselder. Die schade wordt veroorzaakt door larven die in de bladeren mineren. Tweede helft mei zagen we in West-Vlaanderen ook toenemende schade op knolselder. Daar ving we ook enkele seldervliegen op de vangplaten. In regio Mechelen zijn er meerdere percelen waar zowat alle selderplanten schade hebben, met één of meer

mineervlekken per plant. In juni vingen we weinig of geen adulten meer. Op veel percelen blad- of knolselder was wel nog schade zichtbaar, tot 100% aangetaste planten.

Na de **zomerrust** fase, vingen we vanaf begin **oktober** de **tweede vlucht** seldervliegen op vangplaten. Ook voor deze vlieg waren de omstandigheden gunstig voor de ontwikkeling van de laatste generatie larven. Bij seldervlieg zitten de maden in het blad en zorgen ze vooral in bladselder die in oktober geoogst wordt voor economische schade.

3.3. MINEERBORSTELMOT

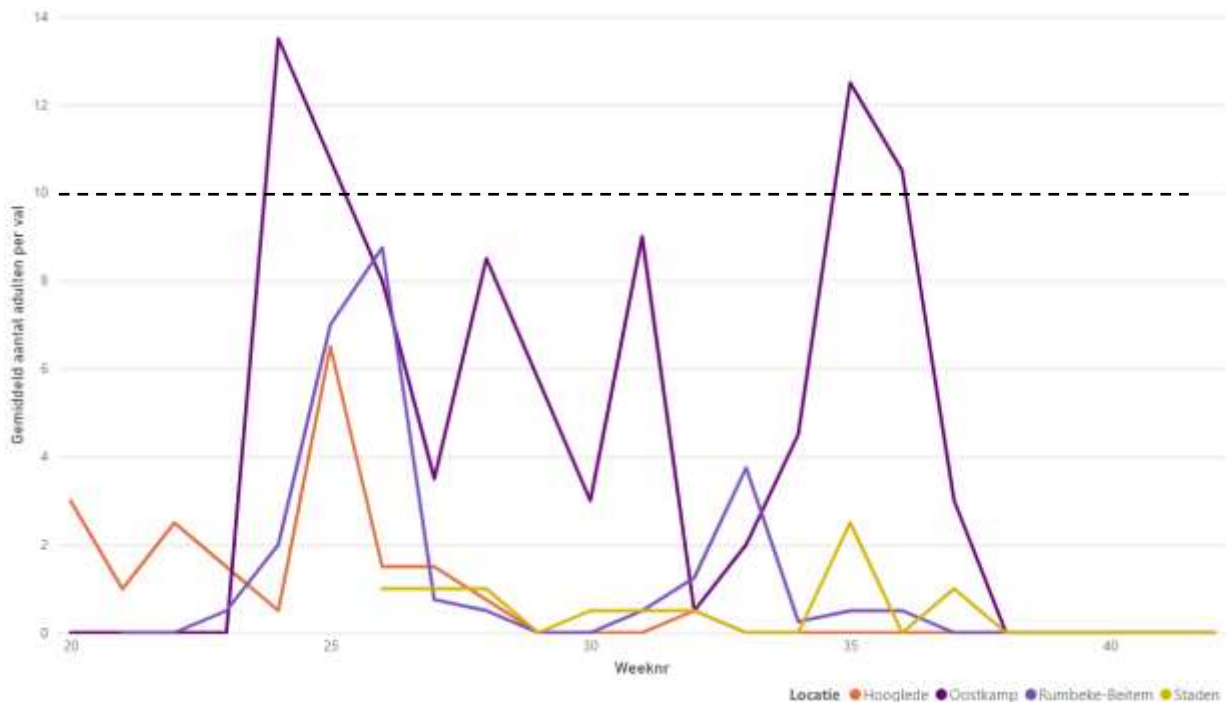
De rupsen van de mineerborstelmot (*Epermenia chaerophyllella*) vreten aan het bladmoes van het pastinaak- en wortelloof, tot enkel nog de bruine tot zwarte nerven overblijven. Op het dode bladweefsel zijn zwarte puntjes te zien van de uitwerpselen van de rupsen. Meestal begint de aantasting pleksgewijs en aan de perceelranden.

We hebben nog steeds geen methode om de vluchten van de adulten te signaleren. In 2025 zagen we nauwelijks schade van de rupsen. Enkel op enkele gangbare velden pastinaak werden ze door Inagro waargenomen.

4. Waarnemingen in prei en ui

4.1. PREIMOT

We vangen mannetjes van de preimot (*Acrolepiopsis assectella*) in deltavallen met feromonen. Figuur 7 geeft het verloop weer van de vangsten in 2025 op 5 preipercelen in West-Vlaanderen. Op het proefbedrijf van Inagro in Beitem zijn in de opkweekserre vallen geplaatst en later op twee percelen waar prei is uitgeplant. De **eerste vlucht** verscheen tussen 10 en 25 juni, afhankelijk van het perceel zien we pieken in week 24, 25 en/of 26. Op één locatie vingen we nog preimotjes in juli maar minder dan 10 per val. In augustus zien we in week 33 en 35 een toename in de vangsten, maar slechts op twee percelen (één van de twee percelen op Inagro in Beitem en één in Oostkamp) vingen we meer dan 10 preimotten per val.

Figuur 7. Verloop van de preimot vangsten per week in feromoonvallen op 4 locaties met biologische preipercelen in West-Vlaanderen van april tot oktober 2025.

Verder in september bleven de aantallen laag maar we namen dan wel nog **rupsen** waar. Bij het pellen van geoogste prei op Inagro eind september en begin oktober merkten we vaak **inwendige vraatschade** op door rupsen die zich in de schacht boren. Er waren soms planten met 4 à 5 rupsen per plant. In de meeste gevallen was er aan de buitenste bladeren geen schade te zien. Na het pellen waren de boorgaten te zien en gangen dwars op de schacht tot diep in de prei, ter hoogte van of net onder de overgang. Adulten die verschenen uit verzamelde rupsen die we lieten verpoppen, bevestigden dat het om preimot gaat.

5. Waarnemingen polyfage plagen

5.1. BONENVLIEG

De bonenvlieg kan veel gewassen aantasten in de periode na zaai. Naast bonen, zijn ook maïs, spinazie en pompoen gevoelige gewassen waarbij schade kan voorkomen. De larve van de bonenvlieg tast het groeipunt van kiemplantjes aan zodat ze geen echte blaadjes kunnen vormen en afsterven. Daarnaast tast de larve ook kiemende zaden waardoor de kiemplantjes niet boven komen.

In 2024 was de druk van bonenvlieg algemeen hoog als gevolg van een nat voorjaar. In 2025 wilden we de bonenvlieg beter monitoren met blauwe vangplaten en identificatie onder de binoculair.

Door de warme temperaturen in het voorjaar was de bonenvlieg al vanaf begin april actief. We vingen op meerdere locaties zowel vliegen van ***Delia platura*** als van ***D. florilega***. Bij het begin van hun vliegactiviteit telden we voornamelijk mannetjes op de vangplaten.

In de loop van april nam het aantal bonenvliegen dat we op vangplaten telden, toe. Beide *Delia* soorten kunnen uitval veroorzaken in zaaiteelten zoals bonen, spinazie, prei of ui. Ondanks de hoge vangsten zagen we tot eind april weinig of geen schade van bonenvlieg, vermoedelijk door de droge omstandigheden.

In **mei** bleven we hoge aantallen bonenvliegen vangen. Op Inagro stelden we eerste helft mei **schade** vast bij opkomst van gezaaide **kikkererwten en ui**. Later in mei zagen we ook nog schade in gezaaide **spinazie** maar over het hele perceel bleef deze beperkt. Deze vaststellingen bevestigen dat laat in het voorjaar en vroeg in de zomer gezaaide gewassen het grootste risico lopen op aantasting.

5.2. COLORADOKEVER

De Coloradokever overwintert als kever in de buurt van het geoogste aardappelveld in de grond. Meestal komen ze in mei uit hun winterschuilplaats en zoeken ze waardplanten op. Door hogere temperaturen in de zomer kunnen meerdere generaties per seizoen optreden. Zachtere winters zorgen ervoor dat kevers zich in het voorjaar sneller kunnen voortplanten.

Voor een goede beheersing is een regelmatige controle vereist. Op basis van waarnemingen op enkele percelen waarschuwen we telers als scouting van hun gewassen vereist is om eventueel een bestrijding tegen jonge larven uit te voeren.

Omstreeks half mei 2025 signaleerden we de eerste Coloradokever op een perceel waar vorig jaar aardappelen stonden (Fig.8). Eind mei namen we de eerste eitjes waar op een strook vroeg geplante aardappelen op Inagro. In juni ontwikkelde zich de **eerste generatie** larven. Ze doorlopen vier stadia en als ze volgroeid zijn, verpoppen ze in de grond. De hoge temperaturen in juni zorgden voor een snelle ontwikkeling. Tegen eind juni zagen we op de aardappelen op Inagro al veel oudere larven.

Figuur 8. Eerste gespotte Coloradokever op perceel aardappelen van vorig jaar (rechts), eitjes (midden) en larven op aardappelen op respectievelijk 14 mei, 26 mei en 20 juni (Beitem, 2025)

In juli verschenen nieuwe kevers, de zogenaamde '**zomerkevers**' die een tweede generatie kunnen voortbrengen. Ook op aubergine werden kevers waargenomen. In de tweede week van juli zagen we in aardappelen de eerste jonge larven van de **tweede generatie**.

Op dat moment gaven we advies voor een veldcontrole op aanwezigheid van jonge larven. Veel percelen waren evenwel vroeg geplant waardoor ze mogelijk niet meer voor veel schade zorgden. Een bestrijding kan wel nog altijd zinvol zijn om de aantallen kevers die gaan overwinteren, te beperken. Vanaf één à twee haarden met larven op 1000 m² is een behandeling verantwoord.

De verdere opvolging in de **aardappelen** op Inagro gaf aan dat de tweede generatie zich uiteindelijk niet zo sterk ontwikkelde. Tweede helft juli zagen we enkel adulten en oudere larven van de vorige generatie. Nieuwe eitjes of larven van de tweede generatie waren er nauwelijks. Op een perceel in Oostkamp namen we wel meer tweede generatie larven waar tot eerste helft augustus. In tunnels stelde Viaverda begin augustus ook lichte aantasting door Coloradokever larven op **aubergine** vast.

In september waren in aardappelen enkel nog oude larven of kevers op de grond te zien. In aubergine zijn dan geen kevers meer gezien. Deze kevers zoeken hierna beschutte plekken om te overwinteren.

5.3. EMELTEN

In 2025 kregen we geen schade meldingen door emelten. In het waarschuwingsbericht van 30 april vestigden we de aandacht op de risicoperiode voor schade op vroeg geplante of gezaaide percelen. Afhankelijk van de soort stopt deze periode vanaf mei of juni.

5.4. BLADLUIZEN

In voorjaar 2025 waren bladluizen algemeen de eerste belangrijke plaag. Vanaf eind april zagen we in verschillende teelten bladluizen. Bij de start van het teeltseizoen in openlucht zagen we veel gevleugelde bladluizen die naar gewassen migreren. Na een initiële kolonisatie kunnen bladluizen snel vermenigvuldigen en kolonies ongevleugelden voortbrengen. Zo zagen we in wortelen een sterke kolonisatie door zevenbladluis. Ook op jonge knolselderplanten zijn eind april bladluizen waargenomen. De druk bleef verder in mei hoog door het warme, droge weer.

De eerste nuttigen die in actie traden zijn sluipwespen en lieveheersbeestjes. Daarna bouwden ook populaties van andere predators zoals zweefvliegen zich goed op. Door deze vroege opbouw zorgden ze later in het seizoen voor een goede controle in gewassen als wortelen, knolselder en aardappelen.

6. Dankwoord

Deze monitoring werd uitgevoerd in kader van de CCBT-projecten 'W&W Biogroenten openlucht en tunnel', gefinancierd door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij.

F. Temmerman, P. France & M. Boone
Inagro, Rumbeke - Beitem